DOI:10.5281/zenodo.6637556 CZU: 343.54:343.63

HĂRȚUIREA SEXUALĂ – PUNCT COMUN AL CONTRAVENȚIEI DE PRACTICARE A PROSTITUȚIEI ŞI AL INFRACȚIUNII DE PROXENETISM

Diana HAMÂC
doctorandă, Școala Doctorală „Științe Juridice”,
Universitatea de Stat din Moldova
Consultant al Direcției juridice, Comisia Electorală Centrală
ORCID ID: 0000-0001-9496-1707

Flirting, attraction, closeness - is it all that dangerous for a lady or not? What about a prostitute? What about the victim of pimping? These are questions that need to be discussed and analyzed closely. As well, harassment is a factor, which unfortunately is a topical issue in our days. Thus, in this paper I aim to do a tangential analysis of these matters and the connection with the crime of pimping.

***Keywords**:* harassment; sexual harassment; danger; prostitution; pimping; stigmatization.

Flirtul, atracția, apropourile – sunt oare toate aceste elemente periculoase pentru o doamnă sau nu? Dar pentru o persoană ce practică prostituția? Dar pentru victima infracţiunii de proxenetism? Acestea sunt nişte întrebări care îşi au locul pentru a fi discutate şi analizate atât de către societate în sensul larg dar şi de către specialişti în domeniu sub un spectru îngust.

În contextul titlului prezentei prezentări, atrag atenţia că după cum bine cunoaştem, prostituatele sunt o categorie de persoane care sunt stigmatizate din motivul activităţii pe care o prestează, ori aceasta implică în mod direct întreţinerea unui raport sexual cu un client, însăşi în cazul actului de prostituţie, prostituata asumat întreține acest raport, iar în cazul în care sunt depăşite limitele acestuia orice apropo, atingere sau insinuare este în afara permisului şi normalului acceptat.

În ordinea celor expuse *supra*, menționez că *per* general hărțuirea sexuală, este înconjurată și umbrită de o stare și situație de prejudecată a societății. Or, din acest motiv, victimele hărțuirii sexuale sunt adesea stigmatizate, implicate în situații și stări de umilință, și de dare ca exemplu negativ în societate, discriminate din motivul aparent bizar că sunt femei, că sunt slabe, că provoacă, și se prezumă de regulă că, însăși femeia este de vină că a fost hărțuită, din motive

absolut paradoxale, precum ar fi : formele fizice pe care aceasta le are, hainele în care se îmbracă, machiajul pe care îl aplică zi de zi, şi multe alte aspecte absolut lipsite de logică şi sens care provoacă un dezgust general şi care implică o discriminare aprofundată a victimelor.

Pentru o percepţie corectă a lucrurilor, menţionez că hărţuirea sexuală reprezintă comportamentul prin care victima este determinată să ofere careva favoruri sexuale, de regulă la locul de muncă, prin intimidare, ameninţare sau constrângere, făptuitorul abuzând de funcţia sau puterea sa pentru a-şi atinge scopurile şi dorinţele (în mare parte dorinţele fiziologice dar şi psihologice, or putem spune că hărţuitorul are drept scop împlinirea ego-ului său, prin subjugarea şi umilirea unei alte persoane, acesta îşi creează aluzia că este cel mai puternic şi potent).

Aceasta poate leza demnitatea sau crea un mediu de lucru ostil, umilitor şi jignitor. Din acest punct de vedere, hărţuitorul se manifestă ca un agresor, iar persoana hărţuită, ca victimă. Agresorul are falsa percepţie de putere, lucru confirmat prin exprimările şi comportamentul manifestat de acesta.

Hărţuirea sexuală poate lua diverse forme:

- începând cu nişte atingeri şi mângâieri (aceasta fiind hărţuire fizică);
- comentarii nedorite legate de viaţa privată (hărţuire verbală);
- până la ameninţări cu pierderea locului de muncă sau cu refuzarea promovării/creşterii salariale în cazul respingerii avansurilor sexuale (hărţuire Quid pro quo).

Hărţuirea sexuală poate îmbrăca în sine forma unei hărţuiri directe, manifestate prin agresiuni verbale şi fizice, sau indirectă, manifestată prin comportamente care izolează, discriminează sau exclud persoana în cauză pe motiv de rol-sex.

Hărţuirea sexuală poate fi extrem de stresantă, pentru că ea pune victima la colţ, persoana respectivă neavând de ales: ori se supune capriciilor erotice ale unui superior instabil emoţional, ori pleacă. Este o situaţie de presiune enormă, din care, de obicei, victima nu are de ales şi are ca finalitate decizia fie de a se supune, ori părăseşte locul de muncă.

O situaţie de hărţuire perpetuată poate distruge cariera unei femei şi o poate duce la depresie. Depresia la rândul său este o afecţiune extrem de gravă, conferă persoanei un sentiment continuu de tristeţe, pesimism, deznădejde, colaps interes şi face ca persoană să nu mai prezinte interes către orice tip de activitate, adesea ajunge la asemenea situaţii că aceasta nu mai este interesată nici de viaţă, fiind într-un ciclu de apatie continuu. Expunerea la agresivitate sau la hărţuire sexuală duce la anxietate, furie, insomnie, depresie, fiind nevoie de

sprijin psihiatric pentru a evita un eventual suicid Anxietatea, sentimentul insurmontabil de tristeţe, care pun stăpânire peste fiecare particulă a corpului şi minţii duc la consecinţe extreme şi periculoase.

Victimele hărţuirii, având această stare de depresie ajung să perceapă o absenţă totală a capacităţii umane fireşti de a se bucura. Or ce mai este viaţa fără bucurii, cât de mici nu ar fi acestea. Sentimentul de frică permanentă, jenă, tristeţe, nu permit bucuriei să înflorească în sufletul acestor victime. Acestea simt necesitatea sporită de a se izola, de a nu socializa cu nimeni, fiindu-le ruşine să se destăinuie rudelor, să-şi povestească oful şi suferinţa prin care trec. E aparent bizară stigmatizarea dată există în secolul actual, şi nu contează eşti jurist, economist, sau ai o meserie mai puţin onorată şi recunoscută cum ar fi cea de prostituţie. Fiecare om trebuie respectat şi trebuie respectate barierele personale impuse de fiecare.

Hărţuirea sexuală, pe lângă actul general de umilinţă creat în jurul acestei activităţi, aceasta presupune şi violenţa psihologică exercitată asupra victimei în mod anost şi agresiv. Integritatea persoanei trebuie respectată în totalitate, atât respect faţă de libertatea sexuală şi inviolabilitatea sexuală a fiecăruia/fiecăreia.

În contextul subiectului vizat, menţionez că, incriminarea hărţuirii sexuale a fost introdusă relativ recent de către legiuitorul autohton în Capitolul IV „Infracţiunile privind viaţa sexuală” [1, p.22-25]. Acest moment a fost posibil datorită dorinţei şi muncii legiuitorului Moldav de a fi la nivel şi de a corespunde „standardelor” şi obiectivelor Europene. Ţări precum Austria, Franţa, România, Spania, şi multe altele, încă de la debuturile anilor 90, au desluşit că hărţuirea sexuală poate periclita valori şi relaţii sociale de o valoare socială importantă. În Codul penal al Republicii Moldova, infracţiunea de hărţuire sexuală este specificată la art. 173 CP RM.

Cu părere de rău, norma dată nu reprezintă o „normă pasivă”, or, numărul infracţiunilor de hărţuire sexuală se află într-o dinamică de progresie pe teritoriul Republicii Moldova.

Termenul de „prostituţie” are origini latine şi are semnificaţia de „a se expune spre vânzare”. La rândul său, legiuitorul a inclus flagelul respectiv în categoria de contravenţii,şi anume la Articolul 89 al Codului contravenţional, ca practicarea prostituţiei şi presupune satisfacerea dorinţei sexuale a unei persoane prin orice metodă şi/sau mijloace, contra plată, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau comunicaţiilor electronice. Menţionăm că, încă din cele mai timpurii vremuri, aceasta a fost divizată în prostituţia femeilor, bărbaţilor şi a copiilor, figurând şi în zilele noastre [2, p. 385].

Chiar dacă opinia publică, este de părerea prostituţia este un comportament

imoral, nimeni nu este în drept să manifeste un comportament hărţuitor faţă de persoana ce practică prostituţia.

Prostituatele (atât femeile cât şi bărbaţii) cu părere de rău sunt grupul de persoane care reprezintă principalele izvoare de răspândire a bolilor venerice, a hepatitei şi a maladiei SIDA.

Un punct al infracţiunii de proxenetism şi al contravenţiei reprezentate de prostituţie este activitatea prestată de prostituată/prostituat, or consider inutilă şi discriminatoriu de a declina la genul feminin apriori şi din start, or această activitate poate fi practicată de absolut orice gen, la fel cum şi proxenetul poate fi atât bărbat cât şi femeie.

Adesea viitoarele prostituate sunt ademenite spre a practica prostituţia de către proxenet, prin diverse apropouri, promisiuni şi ulterior sunt supuse unor umilinţe în formă perversă. Prostituatele şi proxeneţii au un soi de conjunctură anostă din start. Or proxenetul are o atitudine din start denigratoare faţă de prostituată, excluzând momentul că aceasta este o persoană vie, adesea extrem de tânără, cu o soartă grea, fiind nevoită să practice prostituţia pentru a se întreţine pe sine sau şi pe familia şi apropiaţii săi. Proxeneţii au drept scop primar izolarea individului şi inducerea de frică faţă de ei, astfel considerând că vor putea influenţa victima şi vor putea obţine foloase mai mari materiale pe seama acestora.

Deşi din start, prostituata are o activitate ce presupune în sine prestarea de servicii sexuale, acest lucru nu permite nimănui, mai mult ca atât proxenetului să îşi permită să o hărţuiască în orice mod cu atât mai mult sexual.

Prostituatele per total sunt supuse nu doar hărţuirii sexuale ci şi, hărţuirii psihice prin insulte şi comportament dominant din partea proxenetului, bully-ing, ori acestea sunt stigmatizate de către societate şi arătate cu degetul, în cazurile în care vecinii sau chiar rudele află despre ocupaţia acestora. Acestea sunt intimidate şi blamate pentru raporturile sexuale plătite pe care le prestează, iar la cât de trist nu ar părea societatea în loc să ofere o mână de ajutor, le hărţuiesc în mod constant. [3, p.257]

Totodată acestea pot fi supuse chiar şi hărţuirii imobiliare- aceasta ar presupune că persoana este şantajată cu privire la locul său de trai. Este ameninţată că nu va mai avea un acoperiş deasupra capului, că trebuie să execute întru totul ce i se spune or altfel va rămâne pe drumuri, iar ce este mai straşnic pentru o persoană care se află la margine de prăpastie şi este vulnerabilă atât financiar cât şi emoţional decât odioasa perspectivă de a fi în stradă, fără un acoperiş deasupra capului şi o „stabilitate” fie aceasta chiar şi umbrită de activitatea prestată.

Doresc să menţionez că, violenţa sexuală reprezintă orice violenţă cu caracter sexual sau orice conduită sexuală ilegală, şi la fel hărţuirea sexuală reprezintă orice conduită sexuală nedorită, impusă de către un terţ; [4] şi poate implica obligarea practicării prostituţiei, la fel este orice comportament sexual ilegal în raport cu un copil, inclusiv poate surveni prin mângâieri, sărutări, pozare a copilului şi prin alte atingeri nedorite cu tentă sexuală, şi alte acţiuni cu efect similar.

În concluzie pot spune cu certitudine că hărţuirea sexuală este o acţiune condamnabilă, iar sfera de activitate a victimei nu trebuie să constituie un trigger pentru hărţuitor/agresor pentru a începe acţiunile de hărţuire şi intimidare, pentru că fiecare are dreptul la respectarea demnităţii şi integrităţii atât corporale cât şi a celei moral-psihologice. Din acest motiv consider că victimele hărţuirii necesită consiliere, suport şi răbdare din partea societăţii, ori sentimentul ce îl lasă asupra acestor victime hărţuirea în sine, lasă sechele pe un termen lung şi anevoios.

Referinţe:

1. BOTNARENCO, M. Răspunderea penală pentru hărţuirea sexuală în Republica Moldova. Chişinău: CEP USM, 2016. 280 p.

2. BÂRGĂU, M. Criminologie. Curs universitar. Chişinău: Print-Caro SRL, 2010, 687 p.

3. ATHANASIU, A., Tratat de psihologie medicală. Bucureşti: Oscar Print, 1998. 494 p.

4. http://www.wikipedia.com/Definiţii. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: wikipedia.org